

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-1/18/730

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni vaneminspektor Liisa Ojangu
Otsuse tegemise aeg ja koht	11.04.2018 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	21.03.2018
Teabevaldaja	Tartu Ülikool Ülikooli 18 50090 Tartu hannes.klaas@ut.ee
Vaide esitaja	XXX

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) Jätta vaie rahuldamata;**
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspektsioon sai 22.03.2018 XXX vaide, mis puudutas Tartu Ülikooli arhiivi tegevust teabenõudele vastamisel. Andmekaitse Inspektsioon esitas 28.03.2018 Tartu Ülikoolile järelepärimise, milles palus selgitada, miks ei ole teabenõuet täidetud. Tartu Ülikool vastas järelepärimisele 03.04.2018, milles selgitas, et soovitud toimik sisaldab kolmandate isikute andmeid ning toimiku mahukusest ja füüsilisest seisundist tulenevalt ei ole võimalik toimikut tutvumiseks esitada nii, et kolmandate isikute andmed on kinni kaetud.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Esitasin (2018 veebruar) Tartu ülikooli arhiivile taotluse mitme inimese, sh Vana Pälsoni ühiselamu kunagiste komandantide, isikutoimiku näha saamiseks (viimaseid pole enam ammu elus ja nende surmast on möödas üle 30 a).

Sain kõigi soovitud isikute käest ka volituse, v. a eurosaadik Indrek XXXi oma. I XXX kinnitas Väike-Ameerika 19 / 10129 Tallinn / 627 4135 / info@aki.ee / www.aki.ee
 Registrikood 70004235

mulle saadetud kirjas, et lubab mul oma toimikut näha ja saadab arhiivile ka vastava kirja. Seda ta esialgu siiski ei teinud ja arhiivitöötajad lubasid mul tema toimikuga tutvuda tingimusel, et XXXi volitus peatselt nendeni jõuab.

Kuid nüüd on arhiiv seadnud I XXXi volituse kättesaamise eeltingimuseks, et minu tellimustega edasi tegeleda.

Samas on arhiiv loobunud sisulisest selgitusest, miks nad ikkagi 1987. aastal surnud Bernhard Ütsi toimikut mulle ei näita. Arhiiv viitas selles toimikus olevatele kolmandate isikute andmetele (sic! Mitte delikaatsetele andmetele, vaid lihtsalt „kolmandate isikute andmetele“), mida ei olevat võimalik kinni katta ja seepärast nad seda toimikut mulle näidata ei saavat.

Kui Tartu ülikool (toona siis TRÜ) kogus ühiselamu komandandi (st Bernhard Üts'i) teenistustoimikusse pabereid, siis tegi ta seda kindlasti avalikke ülesandeid täites.

Seega peaks mul seaduse kohaselt olema õigus saada kõik need andmed, mis ei ole delikaatsed isikuandmed. Vihjasin neile saadetud kirjas mh ka kaasaegse arvutitehnika võimalustele, kuidas sellist teksti saaks ilma köidetud toimikut avamata skannida ning seal delikaatsed andmed kinni katta. Kuid, nagu öeldud, arvab arhiiv ilmselt, et igasugused kolmandate isikute andmed on salastatud. Sisulist selgitust ma selles mind kõige rohkem huvitavale küsimusele pole saanud. Samuti ei pea ma õigeks arhiivitöötajate suhtumist iga hinna eest andmeid kinni hoida. Kui selgub, et toimik sisaldab tõesti midagi delikaatset, siis tuleks see vajaduse korral kinni katta. Saadud andmete kasutamise eest lasub vastutus ju nende saajal, st minul.

Riigiarhiiviga mul taolisi probleeme (v. a mõningane mõttevahetus) kolmandate isikute andmete saamisega pole tekkinud ja nad on mulle väljastanud üldtoimikutes olevate materjalide hulgas ka delikaatseid andmeid, võttes enne allkirja, et ma olen kursis, kas ja mida ma tohin nende andmetega teha.

Miks TÜ arhiiv teistmoodi käitub? Sellega takistab ta käsiloleva raamatu (1980ndate ja 1990ndate Tartu tudengite elust) valmimist ja sunnib mind senisest ajagraafikust loobuma.

See tähendab aga täiendavaid kulusid.

Ja kuidas saab ühe isiku (I XXXi) volitus (või selle puudumine) olla seotud minu ülejäänud tellimuste täitmisega?

Ma olen ju arhiivile lubanud (nagu nõuti), et ei kasuta neid materjale juhul, kui I XXXi volitust ei tule (sellest oleks mul muidugi kahju; kuid ma ei ole ju kellegi usaldust kuritarvitanud, nagu arhiiv väidab, vaid tegutsenud parimas usus, et tuntud poliitik oma esialgse lubaduse siiski täidab).

Soovin, et inspeksioon hindaks arhiivi otsuse põhjendatust mitte anda mulle välja küsitud materjali (Bernhard Üts'i isiklikku toimikut), kuna leian, et arhiivil puudub selle täiemahuliseks kinnihoidmiseks igasugune alus.

Seejuures palun silmas pidada ka riigiarhiivi positiivset käitumist analoogilises olukorras – nendega teen sama projekti raames koostööd juba kaks aastat ja olen saanud kasutamiseks ligi paarsada säilikut, mille materjalide hulgas on mh ka delikaatseid isikuandmeid (tean, et neid ma avaldada ei tohi).

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Tartu Ülikooli arhiivi 03.04.2018 vastus Andmekaitse Inspeksiooni järelepärimisele:

Vastame Teie järelepärimisele, mis hõlmab Allan Kasesalu algatatud valet Bernhard Ütsi isikutoimikuga seoses: Bernhard Ütsi isikutoimikule juurdepääs on piiratud vastavalt Avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 12. Bernhard Ütsi toimik koosneb 101 lehest.

Tegemist on köidetud (õmmeldud) pabertoimikuga ning juurdepääsu võimaldamiseks tuleks 2 (4)

sel juhul suur osa toimiku lehti kas täielikult või osaliselt kinni katta, mida aga on füüsiliselt raske korraldada.

Toiming oleks ka töökorralduslikult keeruline – pole võimalik toimikuid lahti lõhkuda, sorteerida neutraalsed andmed (lehed) kaitset vajavatest andmetest. Arhiivis käib ka teisi uurijaid ja toimikute kokku komplekteerimine ja õmblemine tähendaks lisatööd.

Kuna toimik koosneb 101 lehest ja sellest on keeruline kvaliteetset koopiat teha (ilma toimikut lahti lõhkumata), siis saadame Teile näiteks paar markantsemat lehte skaneerituna. Kogu isikutoimikuga on Teil võimalik tutvuda meie arhiivis kohapeal.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

AvTS § 5 lg 1 punkti 2 kohaselt on teabevaldajaks avalik-õiguslik juriidiline isik, seega on teabevaldajaks ka Tartu Ülikool. AvTS § 3 lõike 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.

AvTS § 35 lg 1 näeb ette olukorrad, millal teabevaldaja peab dokumendile juurdepääsupiirangu määrama, sh siis, kui teave sisaldab teavet, mis võib oluliselt kahjustada isiku eraelu puutumatus.

Käesoleval juhul soovis vaide esitaja teabenõude korras Bernhard Ütsi isikutoimikut. Andmekaitse Inspeksioonile edastatud toimiku väljavõtetest nähtus tõepoolest kolmandate isikute nimesid ning nende ja Bernardi Ütsi vaheliste suhete kirjeldusi. Seega on Tartu Ülikool õigustatult seadnud toimikule AvTS § 35 lg 1 punkti 12 alusel juurdepääsupiirangu kolmandate isikute eraelu kaitseks.

AvTS § 38 lõike 2 sätestab, et kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti.

Eelnevast tulenevalt palus Andmekaitse Inspeksioon Tartu Ülikooli arhiivil selgitada, miks ei saa anda vaide esitajale toimikut ulatuses, millele ei ole juurdepääsupiirangut seatud.

Tartu Ülikooli kinnitusel on tegemist õmmeldud pabertoimikuga, mis koosneb 101 lehest, sisaldades andmeid ka teiste isikute kohta. Juurdepääsu võimaldamiseks tuleks Tartu Ülikooli kinnitusel suur osa toimiku lehti kas täielikult või osaliselt kinni katta, mida aga on füüsiliselt raske korraldada. Toiming oleks ka töökorralduslikult keeruline – pole võimalik toimikuid lahti lõhkuda, sorteerida neutraalsed andmed (lehed) kaitset vajavatest andmetest. Arhiivis käib ka teisi uurijaid ja toimikute kokku komplekteerimine ja õmblemine tähendaks lisatööd.

Andmekaitse Inspeksioonil ei ole alust Tartu Ülikooli arhiivi töötajate hinnangutes toimikule juurdepääsu võimaldamiseks ettevõetavate toimingute vajalikkuses kahelda. Kahtlemata nõuab õmmelduna köidetud mahuka pabertoimiku lahti võtmine, kolmandate isikute kaitstavate andmete väljaselgitamine, katmine ning uuesti kokku köitmine lisatööd, mis võib takistada teiste uurijate teenindamist.

AvTS § 23 lg 2 punkti 3 alusel võib teabevaldaja teabenõude täitmisest keelduda, kui teabenõude täitmine nõuab taotletava teabe suure mahu tõttu teabevaldaja töökorralduse muutmist, takistab talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuab põhjendamatult suuri kulutusi.

Eelneva tõttu on Andmekaitse Inspeksioon seisukohal, et Tartu Ülikooli arhiiv keeldus õiguspäraselt AvTS § 23 lg 2 punkti 3 alusel XXX teabenõude täitmisest, sest teabenõude täitmine takistab suure mahu tõttu Tartu Ülikooli arhiivile pandud avalike ülesannete täitmist ehk teiste uurijate teenindamist.

Selgituseks vaide esitajale, et isikuandmete kaitse seaduse kohaselt on isikuandmeteks kõik andmed, mille alusel on võimalik isikut tuvastada ning isikuandmete töötlemiseks on vajalik kas isiku nõusolek või seadusest tulenev alus. Seega ei ole õige seisukoht, et nõ tavalisi isikuandmeid võib soovijaile väljastada ning piiranguga kaitsta ainult delikaatseid isikuandmeid.

/allkirjastatud digitaalselt/

Liisa Ojangu
vaneminspektor
peadirektori volitusel